

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 april 2025

BELEIDSNOTA (*)**Pensioenen**

*Zie:*Doc 56 **0856/ (2024/2025)**:
001 tot 013: Beleidsnota's.

(*) Overeenkomstig artikel 111 van het Reglement.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 avril 2025

NOTE DE POLITIQUE GÉNÉRALE (*)**Pensions**

*Voir:*Doc 56 **0856/ (2024/2025)**:
001 à 013: Notes de politique générale.

(*) Conformément à l'article 111 du Règlement.

01412

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties:		Abréviations dans la numérotation des publications:	
DOC 56 0000/000	Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Inleiding

Zonder ingrijpende beleidswijzigingen dreigt de betaalbaarheid van de Belgische pensioenen ernstig in gevaar te komen. De aanzienlijke toename van de pensioenuitgaven, gecombineerd met een relatief beperkte stijging van het BBP, betekent dat een steeds groter deel van de overheidsinkomsten naar pensioenen zal moeten gaan. Het risico bestaat dat België in een situatie terechtkomt waarin het niet langer in staat is om aan zijn pensioenverplichtingen te voldoen zonder aanzienlijke belastingverhogingen of drastische bezuinigingen elders in het budget.

Bovendien dreigt het huidige systeem, indien ongewijzigd, ook het vertrouwen te ondermijnen in het pensioenstelsel als mechanisme van intergenerationale solidariteit. De jongere generaties zouden een disproportioneel zware last moeten dragen om de pensioenen van een vergrijzende bevolking te financieren, wat kan leiden tot spanningen tussen generaties.

De huidige economische context maakt het des te dringender om actie te ondernemen. De wereldwijde economische onzekerheden, gecombineerd met de noodzaak om te investeren in groene en digitale transitie, leggen extra druk op de overheidsfinanciën. België behoort al tot de landen met het hoogste risico voor de overheidsfinanciën op de lange termijn. Daarom is het van vitaal belang dat België nu de juiste stappen onderneemt om het pensioenstelsel te hervormen en te zorgen voor een duurzaam en rechtvaardig systeem voor de komende generaties.

Zoals aangekondigd in mijn beleidsverklaring vertrekt de pensioenhervorming vanuit de volgende principes:

- financiële draagkracht onderbouwen;
- rechtvaardigheid tussen en binnen generaties;
- gelijkheid tussen man en vrouw;
- een sterk wettelijk pensioen (1^e pijler), aangevuld met een versterkt aanvullend pensioen (2^e pijler);
- meer autonomie, verantwoordelijkheid en vrije keuze inzake de opnameleeftijd van het pensioen;
- in overleg, onder meer met de sociale partners en de academische pensioenraad;
- de regering zal voor het overige de fiscale en parafiscale *standstill* respecteren die tussen de sociale

Introduction

En l'absence de changements politiques majeurs, la viabilité financière des pensions belges est sérieusement menacée. L'augmentation significative des dépenses de pension, combinée à une croissance relativement limitée du PIB, signifie qu'une part croissante des recettes publiques devra être consacrée aux pensions. La Belgique risque de se retrouver dans une situation où elle ne sera plus en mesure de faire face à ses obligations en matière de pensions sans augmenter sensiblement les impôts ou sans réductions drastiques dans d'autres postes budgétaires.

S'il n'est pas modifié, le système actuel risque également d'avoir un impact négatif sur la confiance dans le système des pensions comme mécanisme de solidarité intergénérationnelle. Les jeunes générations devraient en effet supporter une charge disproportionnellement lourde pour financer les pensions d'une population vieillissante, ce qui pourrait entraîner des tensions intergénérationnelles.

Dans le contexte économique actuel, il est d'autant plus urgent d'agir. Les incertitudes économiques mondiales, combinées à la nécessité d'investir dans les transitions verte et numérique, exercent une pression supplémentaire sur les finances publiques. La Belgique fait déjà partie des pays ayant le risque le plus élevé en ce qui concerne les finances publiques à long terme. Il est donc essentiel que la Belgique prenne dès à présent les bonnes mesures pour réformer le régime des pensions et garantir un système durable et équitable pour les générations futures.

Comme je l'ai annoncé dans mon exposé d'orientation politique la réforme des pensions repose sur les principes suivants:

- renforcer la capacité financière;
- équité intra- et intergénérationnelle;
- égalité entre hommes et femmes;
- une pension légale forte (1er pilier), complétée par une pension complémentaire renforcée (2e pilier);
- plus d'autonomie, de responsabilité et de libre choix quant à la date de départ à la retraite;
- en concertation, notamment avec les partenaires sociaux et le conseil académique des pensions;
- le gouvernement respectera pour le reste, le *standstill* fiscal et parafiscal pour les pensions complémentaires

partners op 15 maart 2023 werd afgesproken voor de aanvullende pensioenen van werknemers en zelfstandigen.

Om dit te bereiken, vertrouwen we op drie hefboomen:

1. Versterken van de band tussen de arbeidsmarkt en het pensioenbeleid.
2. Initiëring van een harmonisering van de stelsels van werknemers, ambtenaren en zelfstandigen.
3. Garanderen dat iedereen een rechtvaardig pensioen ontvangt, gebaseerd op zijn of haar loopbaan.

Om de achterhaalde en oneerlijke verschillen tussen de stelsels weg te werken, en meer samenhang en geschiktheid te bereiken dan nu het geval is, heb ik mijn administratie opdracht gegeven om te beginnen met het opstellen van de volledige tekst van de toekomstige hervorming.

Gezien de urgentie van de situatie en zoals bepaald in het regeerakkoord, zullen de hervormingen die tijdens deze zittingsperiode van kracht worden, allemaal in 2025 ingevoerd worden.

1. Het stelsel duurzaam maken

1.1. **Versterken van de band tussen effectieve arbeidsprestaties en de opbouw van pensioenrechten**

Flexibele pensioenleeftijd met actuarieel neutrale correctie

De huidige pensioenbonus zal omgevormd worden tot een consistenter systeem.

In het geval van vervroegde pensionering, vanaf 2026, zal het bedrag van het pensioen worden verminderd met een malus van 2 % (tot 2030), 4 % (tot 2040) en 5 % (vanaf 2040) per jaar vervroegde pensionering vóór de wettelijke pensioenleeftijd als de gepensioneerde voldoet aan de loopbaanvoorwaarde voor het vervroegd pensioen, maar niet aan die van 35 loopbaanjaren van 156 dagen met effectieve arbeidsprestaties en 7020 effectief gewerkte dagen.

De bestaande pensioenbonus wordt vervangen door een nieuwe bonus. Vanaf 2026 zullen werknemers die blijven werken het bedrag van hun pensioen verhoogd zien met een bonus van 2 % (tot 2030), 4 % (tot 2040), 5 % (vanaf 2040) per jaar opname na de wettelijke pensioenleeftijd. Om in aanmerking te komen voor de bonus moet de gepensioneerde 35 jaar gewerkt hebben,

des salariés et des indépendants, tel que convenu entre les partenaires sociaux le 15 mars 2023.

Pour y parvenir, nous nous appuierons sur trois leviers:

1. Renforcement du lien entre le marché du travail et les politiques de pensions.
2. Initiation d'une harmonisation entre les régimes des salariés, des fonctionnaires et des indépendants.
3. Garantir que chacun reçoive une pension de retraite équitable, basée sur sa carrière.

Afin d'éliminer les différences obsolètes et injustes entre les régimes et d'atteindre un niveau de cohérence et d'adéquation plus élevé qu'aujourd'hui, j'ai chargé mon administration de commencer à rédiger l'ensemble des textes de la future réforme.

Compte tenu de l'urgence de la situation, et comme le stipule l'accord de gouvernement, les réformes qui entreront en vigueur au cours de cette législature seront toutes mises en place en 2025.

1. Pérenniser le système

1.1. **Renforcement du lien entre les prestations professionnelles effectives et la constitution des droits à la pension**

Âge flexible de la retraite avec correction actuarielle neutre

Le bonus pension actuel sera transformé en un système plus cohérent.

Dans le cas de la retraite anticipée, il sera ainsi prévu, à partir de 2026, que le montant de la pension soit réduit d'un malus de 2 % (jusqu'en 2030), de 4 % (jusqu'en 2040), de 5 % (à partir de 2040) par année d'anticipation avant l'âge légal de la retraite si le retraité remplit la condition de carrière pour la pension de retraite anticipée mais pas celle liée aux 35 années de carrière de 156 jours avec prestations de travail effectives et 7020 jours de travail effectifs.

Le bonus pension actuel sera remplacé par un nouveau bonus. C'est ainsi qu'à partir de 2026, les travailleurs qui continueront à travailler verront le montant de leur pension majoré d'un bonus de 2 % (jusqu'en 2030), de 4 % (jusqu'en 2040), de 5 % (à partir de 2040) par année qui suit l'âge légal de la retraite. Pour bénéficier du bonus, le retraité doit comptabiliser 35 années de carrière,

waarvan elk jaar minstens 156 dagen met effectieve arbeidsprestaties en 7020 effectief gewerkte dagen moet bevatten.

Het mag duidelijk zijn dat periodes van moederschapsrust, loopbaanonderbrekingen/verminderingen met zorgmotief en geboorteverlof hierbij gelijkgesteld worden met effectieve arbeidsprestaties.

Herwaardering van effectief werk in de pensioenberekening

We moeten ophouden met een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer te zien als iemand die niet (meer) kan werken. In overleg met mijn collega's de ministers van Sociale Zaken en Werk en de representatieve organisaties zal ik het statuut van gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers in progressieve werkhervatting na een arbeidsongeval of beroepsziekte afstemmen richting dat van andere langdurig zieken in progressieve werkhervatting.

Vermindering gelijkgestelde periodes in de privésector

De band tussen feitelijk werk en pensioen versterken betekent werk waarderen. Vandaag is zowat 1/3e van de pensioenrechten gebaseerd op niet-gewerkte periodes wat de werknemers betreft. Het is duidelijk dat bepaalde gelijkgestelde periodes aanvaardbaar zijn, met name diegene die maatschappelijk verantwoord zijn, zoals periodes van ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof en diverse zorgverloven. Wat de andere soorten periodes betreft, denk ik dat het niet gerechtvaardigd is om deze zonder beperking te handhaven in een tijd waarin er zoveel van werknemers wordt gevraagd.

Vanaf 1 januari 2027 worden gelijkgestelde periodes die meer dan 40 % uitmaken van de loopbaan niet langer meegerekend voor de berekening van het pensioen van werknemers en zelfstandigen. Periodes van ziekte en zorgverloven worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Deze grens van 40 % daalt elk jaar met 5 % tot 20 % in 2031, zoals dit vandaag al het geval is voor ambtenaren.

Bovendien zullen alle periodes van werkloosheid, SWT, pseudobrugpensioen en landingsbanen die ingaan vanaf de datum van het regeerakkoord worden gelijkgesteld aan een beperkt fictief loon.

Lange effectieve loopbaan

Ik zal ervoor zorgen dat elke werknemer die lang genoeg gewerkt heeft, en dus actief bijdraagt aan de financiering van de sociale zekerheid, met vervroegd

composée chacune de 156 jours avec prestations de travail effectives et 7020 jours de travail effectifs.

Bien entendu, il est clair que les périodes de congé de maternité et les interruptions/réductions de carrière pour motif de soins, et le congé de naissance seront assimilées à des prestations de travail effectives.

Revalorisation du travail effectif dans le calcul de la pension

Il faut arrêter de voir un travailleur en incapacité de travail partielle comme une personne inapte à travailler. En concertation avec mes collègues les ministres des Affaires sociales et de l'Emploi, ainsi que les organisations représentatives, j'harmoniserai le statut de l'incapacité de travail partielle des salariés en reprise progressive du travail après un accident de travail ou une maladie professionnelle avec celui des autres malades de longue durée en reprise progressive du travail.

Réduction des périodes assimilées dans le secteur privé

Renforcer le lien entre le travail effectif et les pensions, c'est valoriser le travail. Aujourd'hui, environ un tiers des droits à la pension se fonde sur des périodes non travaillées chez les salariés. Il est évident que certaines périodes assimilées sont acceptables, celles socialement justifiées, par exemple les périodes de maladie, de congé de maternité et de congé parental ainsi que pour les divers congés de soins. Concernant les autres types de périodes, il m'apparaît injustifié de les maintenir sans limite à une époque où il est tant demandé aux travailleurs.

À partir du 1er janvier 2027, les périodes assimilées qui représentent plus de 40 % de la carrière ne seront plus prises en compte dans le calcul de la pension des salariés et indépendants à l'exception des périodes de maladie et les congés de soins qui resteront assimilées. Cette limite de 40 % diminue chaque année de 5 % pour atteindre 20 % en 2031, comme c'est déjà le cas aujourd'hui pour les fonctionnaires.

Par ailleurs, toutes les périodes de chômage, de RCC, de pseudo-prépension et d'emploi de fin de carrière seront assimilées à un salaire fictif à compter de la date de l'accord de gouvernement.

Carrière longue effective

Je veillerai à ce que tout travailleur qui a travaillé suffisamment longtemps et donc a contribué activement au financement de la sécurité sociale, pourra partir à

pensioen zal kunnen gaan. Daarom zullen in de volgende pensioenhervorming, vanaf 1 januari 2027, werknemers vanaf de leeftijd van 60 jaar die een loopbaan van minstens 42 jaar hebben opgebouwd met voldoende daadwerkelijke arbeidsprestaties, met vervroegd pensioen kunnen gaan. Hierbij worden alleen de jaren waarin minstens 234 dagen effectief werd gewerkt, meegeteld voor het bereiken van de vereiste loopbaanduur

Door deze maatregel wordt vervroegd pensioen toegankelijk voor werknemers die een lange carrière achter de rug hebben, terwijl de focus blijft liggen op de waarde van effectief geleverde arbeid. Met deze maatregel hou ik rekening met mensen die vroeg in hun leven zijn beginnen werken en daardoor een lange loopbaan hebben opgebouwd. Dit zal hen in staat stellen om op een verantwoorde manier eerder te kunnen stoppen met werken.

Minimumpensioen

De toekenningsvoorwaarde van het minimumpensioen wordt voortaan gebaseerd op de effectieve arbeidsprestaties en loopbaanjaren gepresteerd in de 3 stelsels samen (voor werknemers, ambtenaren en zelfstandigen). Zo komt er een einde aan deze ongelijke en ongerechtvaardigde behandeling ten aanzien van de gemengde loopbanen.

Moderniseren van de gezinsdimensie

De ongelijke situatie op de arbeidsmarkt die vrouwen ondervinden vertaalt zich ook naar de pensioenen. Bovendien gebeurt dit met vertraging waardoor historische ongelijkheden blijven meespelen. Ik zal initiatieven nemen om deze negatieve gevolgen voor vrouwen binnen de pensioenen te beperken.

Momenteel wordt het overlevingspensioen aan de langstlevende partner, meestal een vrouw, vanaf de leeftijd van 50 jaar toegekend. Deze uitkering creëert een werkloosheidsval, omdat ze slechts gecumuleerd mag worden met een zeer beperkt beroepsinkomen. Ik wil het voor hen gemakkelijker maken om weer aan het werk te gaan of zich (opnieuw) te integreren in de arbeidsmarkt.

Daarom zal ik er zo snel als mogelijk voor zorgen dat voor de toekomstige jonge weduwen of weduwnaars het overlevingspensioen tot de vroegst mogelijke pensioenleeftijd vervangen wordt door een overgangsuitkering (die vandaag ook al bestaat voor personen jonger dan 50). Hierdoor kunnen zij deze uitkering volledig combineren met hun beroepsinkomen. De uitkering zal beperkt zijn tot een maximum van 2 jaar of tot 3 à 4 jaar in functie

la retraite de manière anticipée. C'est pour cela que dans la prochaine réforme des pensions et à partir du 1er janvier 2027, les travailleurs âgés de 60 ans, qui auront travaillé durant 42 années de carrière avec suffisamment de prestations de travail effectives, pourront prendre une retraite anticipée. En l'occurrence, seules les années comptabilisant au moins 234 jours de travail effectif seront prises en compte pour atteindre la durée de carrière requise.

Cette mesure rend la retraite anticipée accessible aux salariés qui ont une longue carrière derrière eux, tout en maintenant l'accent sur la valeur du travail effectivement accompli. Par cette mesure, je tiens compte des personnes qui ont commencé à travailler tôt dans leur vie et qui ont donc accumulé une longue carrière. Ils pourront ainsi partir plus tôt à la retraite de manière responsable.

Pension minimum

Désormais, la condition d'éligibilité à la pension minimum sera basée sur les prestations de travail effectives et les années de carrière effectuées dans les 3 régimes combinés (pour les salariés, les fonctionnaires et les indépendants). Cela met fin à ce traitement inégal et injuste des carrières mixtes.

Moderniser la dimension familiale

La situation inégale sur le marché du travail que connaissent les femmes se reflète également au niveau des pensions. De plus, cela se produit avec un certain retard, ce qui signifie que les inégalités historiques continuent de jouer un rôle. Je prendrai des initiatives pour réduire ces conséquences négatives pour les femmes dans le régime des pensions.

Actuellement, la pension de survie est versée à partir de 50 ans au partenaire survivant, la plupart du temps une femme. Cette prestation crée un piège à l'emploi, car elle ne peut être cumulée de façon très limitée avec des revenus professionnels. C'est pour cette raison que je souhaite faciliter leur reprise ou (ré)intégration au marché de l'emploi.

Dès lors et dans les plus brefs délais, je veillerai à remplacer pour les nouvelles jeunes veuves ou veufs la pension de survie jusqu'à l'âge de retraite le plus précoce par une allocation de transition (déjà en place pour les personnes de moins de 50 ans). Ce qui leur permettra de pouvoir entièrement cumuler cette allocation avec leurs revenus professionnels. Cette allocation sera limitée à maximum 2 ans ou jusqu'à 3 à 4 ans en

van de leeftijd van de kinderen ten laste, zoals dit vandaag al het geval is.

Deze maatregel zal vanaf 1 januari 2026 van toepassing zijn, behoudens een ruime overgangsperiode waarin mensen kunnen kiezen tussen het overlevingspensioen, met grensbedragen voor beroepsinkomsten die moeten worden gerespecteerd als het pensioen wordt gecumuleerd, en het stelsel van de overgangsuitkering, met de mogelijkheid om het te cumuleren met onbeperkte beroepsinkomsten.

Bovendien zullen we, in samenwerking met de minister van Justitie en de minister van Zelfstandigen, de pensioensplit aanmoedigen (het opnemen in het huwelijkscontract of wettelijk samenlevingscontract van de verdeling van de pensioenen in het geval van een (echt)scheiding).

Ik zal hierover een brede bekendmakingscampagne aan de bevolking lanceren. Hoewel de emotionele band tussen wettelijk samenwonenden net zo sterk kan zijn als tussen gehuwden hebben wettelijk samenwonenden vandaag geen recht op het gezins- of echtscheidingspensioen. Ik zal deze onrechtvaardigheid rechtzetten en ervoor zorgen dat gescheiden wettelijk samenwonenden in de toekomst wel beschermd kunnen worden door de pensioensplit.

Door de vervrouwelijking van de arbeidsmarkt kan het gezinspensioen in het werknemers- en zelfstandigenstelsel op middellange termijn worden afgebouwd. In 2023 bedroeg het percentage gepensioneerden met een gezinspensioen nog slechts 6,4 %, en dit aandeel daalt elk jaar met ongeveer 1 procentpunt. Hier worden niet de minimumpensioenen bedoeld waarvoor het gezinspensioen blijft bestaan. In het kader van deze afschaffing van het gezinspensioen zal ook het hiervan afgeleid echtscheidingspensioen verdwijnen.

1.2. Responsabilisering in de financiering van het pensioen van statutaire ambtenaren

Voor lokale besturen die reeds sterk geresponsabiliseerd worden bij de financiering van de pensioenen van hun statutaire ambtenaren zal ik erop toezien dat hun responsabiliseringsfactuur wordt verlicht. Ik zal ook het bonus-malussysteem voortzetten, zoals vastgelegd in de wet van 30 maart 2018, om een stimulans te geven voor de uitbouw van een 2de pijler voor het contractueel personeel van de lokale besturen. Ik zal ook de verschillende mogelijkheden onderzoeken om een duurzame oplossing te vinden voor het Gesolidariseerde Pensioenfonds.

fonction de l'âge des enfants à charge, comme c'est déjà le cas aujourd'hui.

Cette mesure sera d'application à partir du 1er janvier 2026 moyennant une large période transitoire durant laquelle les personnes auront le choix entre le régime de la pension de survie accompagné de plafonds de revenus professionnels à respecter en cas de cumul et le régime de l'allocation de transition avec possibilité de cumul sans plafond avec des revenus professionnels.

En outre, en collaboration avec la ministre de la Justice et la ministre des Indépendants, nous encouragerons la pension split (l'inscription dans le contrat de mariage ou contrat de cohabitation légale du partage des pensions en cas de séparation (divorce)).

À cet effet, je lancerai une large communication auprès de la population sur ce sujet. Alors que le lien affectif entre des cohabitants légaux peut être tout aussi fort qu'entre des époux/épouses, ils n'ont pas droit aujourd'hui à une pension de ménage ou de séparation. Je corrigerai cette injustice et permettrai que les cohabitants légaux séparés soient à l'avenir bel et bien protégés au travers du partage des droits à la pension.

À cause de la féminisation du marché de l'emploi, la pension au taux ménage dans le régime des salariés et des indépendants disparaîtra à moyen terme. En effet, la part des bénéficiaires de la pension de retraite au taux ménage en 2023 ne s'élevait plus qu'à 6,4 % et baisse chaque année d'environ 1 point de pourcentage. Je ne vise pas les pensions minimums pour lesquelles le taux ménage continuera d'exister. Dans le contexte de cette suppression de la pension au taux ménage, la pension du conjoint divorcé qui en découle, disparaîtra également.

1.2. Responsabilisation dans le financement de la pension des fonctionnaires statutaires

Pour les administrations locales qui sont déjà considérablement responsabilisées dans le financement des pensions de leurs fonctionnaires statutaires, je veillerai à alléger leur facture de responsabilisation. Je prolongerai également le système du bonus-malus, tel qu'il a été mis en place par la loi du 30 mars 2018 afin d'inciter au développement du 2e pilier pour les contractuels des administrations locales. J'examinerai également les différentes possibilités permettant de trouver une solution pérenne pour le Fonds de pension solidarisé.

2. Naar een harmonisering van complexe gefragmenteerde stelsels

2.1. Gemeenschappelijke berekeningsparameters

Plafonnering van de indexering, vervanging van de perequatie door een nieuwe welvaartsenveloppe

Bij ambtenaren wordt het rustpensioen niet beschouwd als een pensioen, maar als een uitgestelde wedde. Zo gebeurt het dat, wanneer actieve ambtenaren die tot een bepaalde instelling, of groep van instellingen die in een “korf” zijn samengevoegd behoren hun wedde met een bepaald percentage zien toenemen, gepensioneerde ambtenaren die tot dezelfde instelling of korf behoren hun pensioen ook zien toenemen met een bepaald percentage, nog bovenop de gebruikelijke indexering. Dit is het basisprincipe van het systeem van perequatie dat ambtenaren van verschillende korven dus ongelijk kan behandelen. Met het oog op het beëindigen van de ongelijke behandeling van ambtenaren en met het oog op het harmoniseren van de stelsels zal ik dit systeem van perequatie beëindigen. Het is de bedoeling dat hun systeem in de toekomst, net als in de andere stelsels, geïntegreerd wordt in de nieuwe welvaartsenveloppe, die na advies van sociale partners op andere parameters zal worden berekend.

Gezien de hoge kost van de ambtenarenpensioenen, moeten de sterkste schouders ook hun deel van de inspanning dragen. Dit betekent dat er niet naar de laagste pensioenen wordt gekeken. Het betekent vooral dat de indexering van de hoogste wettelijke pensioenen van ambtenaren en mensen met een gemengde loopbaan van boven de 5250 euro bruto tijdelijk (tot 2029) wordt vervangen door een forfaitaire indexering ter hoogte van het minimumpensioen (36 euro in 2025).

Ten slotte zal er, omwille van de gelijkheid, gedurende deze hele periode geen indexering plaatsvinden van het absolute plafond voor ambtenaren (“Wijninckx-plafond”).

2.2. Gelijkwaardige loopbanen voor iedereen

Einde van het ziektepensioen

Een ander verschil dat ik wil rechtzetten is het verschil tussen het vermogen of onvermogen om te werken van ambtenaren en het vermogen om te werken of de arbeidsongeschiktheid van werknemers. Aansluitend bij de reeds besliste hervorming van het ziektepensioen, tijdens de vorige legislatuur, voor statutaire ambtenaren in de “Tijdelijke Arbeidsongeschiktheid voor Ambtenaren” (TAVA) wordt vanaf 1 januari 2026 de nieuwe instroom in

2. Vers une harmonisation de régimes complexes et fragmentés

2.1. Des paramètres de calcul communs

Plafonnement de l'indexation, remplacement de la péréquation par une nouvelle enveloppe bien-être

Chez les fonctionnaires, la pension de retraite n'est pas considérée comme une pension, mais comme un traitement différé. C'est ainsi que lorsque des fonctionnaires actifs, appartenant à une certaine institution ou groupe d'institutions rassemblées dans une “corbeille”, voient leur traitement augmenter d'un certain pourcentage, les fonctionnaires retraités de la même institution ou corbeille voient leur pension également augmenter du même pourcentage, en plus de l'indexation habituelle. C'est le principe de base du système de péréquation, qui peut donc traiter les fonctionnaires de manière inégale d'une corbeille à l'autre. En vue de mettre fin au traitement inégal entre fonctionnaires et en vue d'harmoniser les régimes, je mettrai fin à ce système de péréquation. À l'avenir, l'objectif est que leur régime, à l'instar des autres régimes, soit intégré à la nouvelle enveloppe bien-être qui, après avis des partenaires sociaux, sera calculée sur la base d'autres paramètres.

En outre, au regard du coût élevé que représente les pensions des fonctionnaires, des efforts doivent également être consentis par les épaules les plus larges. Cela signifie que les pensions les plus basses ne sont pas visées. Mais cela veut surtout dire que l'indexation des pensions légales les plus élevées des fonctionnaires et des carrières mixtes de plus de 5250 euros bruts sera temporairement (jusqu'en 2029) remplacée par une indexation forfaitaire égale à la pension minimale (36 euros en 2025).

Enfin, par soucis d'égalité, pendant toute cette période, il n'y aura pas non plus d'indexation du plafond absolu des fonctionnaires (“plafond Wijninckx”).

2.2. Des carrières équivalentes pour tous

Fin de la pension pour incapacité physique

Une autre différence que je souhaite corriger est l'aptitude ou l'incapacité au travail chez les fonctionnaires avec la capacité et l'incapacité de travail notamment chez les salariés. Conformément à la réforme de la pension de maladie des fonctionnaires statutaires dans le cadre de l'incapacité temporaire des fonctionnaires (ITF) déjà décidée lors de la précédente législature, les entrées dans ce régime à partir du 1er janvier 2026 seront clôturées,

het systeem stopgezet zodat het stelsel op termijn volledig uitdooft op zowel federaal, regionaal als lokaal niveau.

Inderdaad, in plaats van te kiezen voor de gemakkelijksoplossing die erin bestaat om zieken op arbeidsleeftijd op ziektepensioen te sturen, geloven we dat versterkte inspanningen nodig zijn inzake preventie en inzake reïntegratie van langdurig zieken.

Met het oog op de coherentie en de harmonisering van de stelsels zullen de federale ambtenaren op dezelfde manier toegang hebben tot een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid en invaliditeit zoals in de privésector. Deze harmonisering impliceert ook dat ambtenaren niet langer ziektedagen kunnen opsparen. Deze maatregelen zullen samen met de minister van Ambtenarenzaken en de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid worden genomen in overleg met de vakorganisaties.

Harmonisering loopbaanvoorwaarde voor vervroegd pensioen

Op dit moment is de definitie van een loopbaanjaar om het vervroegd pensioen op te nemen verschillend per stelsel. Gezien de intentie om de verschillende stelsels beter op elkaar af te stemmen, zullen vanaf 1 januari 2027, in de 3 stelsels (werknemers, zelfstandigen en ambtenaren) enkel kalenderjaren met 2 gewerkte (of hiermee gelijkgestelde) kwartalen (6 maanden of 156 gewerkte dagen) in aanmerking genomen worden voor de loopbaanvoorwaarde.

Om de waarde van het eerste jaar van een loopbaan te valoriseren, zullen we gebruik maken van de enveloppe voor overgangsmatregelen om een regeling te ondersteunen die rekening houdt met het eerste jaar van een loopbaan.

Wie in 2025 reeds voldoet aan de voorwaarden voor vervroegd pensioen, behoudt het recht om vervroegd op pensioen te gaan.

Voor personen die relatief dicht bij het vervroegd pensioen staan voorzien we een overgangsmatregel zodat hun vroegst mogelijke pensioenleeftijd hierdoor slechts met een beperkte duurtijd verlengd kan worden. Zo zal iedereen die 60 jaar of ouder is wanneer de nieuwe wet van kracht wordt (in 2025), maximaal 1 jaar langer moeten werken. Wie vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet (in 2025) 59 jaar is, zal maximaal 2 jaar langer moeten werken.

ce qui entraînera à terme l'extinction complète de ce régime aux niveaux fédéral, régional et local.

En effet, au lieu d'opter pour la solution de facilité, qui consiste à mettre à la retraite des malades en âge actif, nous pensons que des efforts renforcés sont nécessaires en matière de prévention et de réintégration des malades de longue durée.

Dans une logique de cohérence et d'harmonisation entre les régimes, les fonctionnaires fédéraux auront accès à une assurance incapacité et invalidité comme dans le secteur privé. Cette harmonisation implique aussi que les fonctionnaires ne pourront plus épargner de jours de congé de maladie. Ces mesures se prendront, avec la ministre de la Fonction publique et le ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, en concertation avec les organisations syndicales.

Harmonisation des conditions de carrière pour la retraite anticipée

Actuellement la définition d'une année de carrière pour partir en pension anticipée est différente selon le régime. Compte tenu de l'intention de mieux harmoniser les différents régimes, à partir du 1er janvier 2027, seules les années civiles comportant 2 trimestres (6 mois ou 156 jours travaillés) travaillés (ou assimilés) seront prises en compte pour la condition de carrière dans les trois régimes (salariés, indépendants et fonctionnaires).

Afin de valoriser la première année de carrière, nous utiliserons l'enveloppe pour les mesures transitoires pour élaborer un système qui soutiendra un dispositif tenant compte de la première année de carrière.

Les personnes qui répondent déjà aux conditions pour une retraite anticipée en 2025, conservent le droit de partir à la retraite anticipée.

En ce qui concerne les personnes relativement proches de la retraite anticipée, nous prévoyons une mesure transitoire de sorte que l'âge de la retraite le plus précoce possible ne puisse être prolongé que pour une durée limitée. Cela signifie que toute personne âgée de 60 ans ou plus lorsque la nouvelle loi entrera en vigueur (en 2025) devront travailler au maximum 1 an de plus. Toutes les personnes âgées de 59 ans à partir de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi (en 2025) devront travailler au maximum 2 ans de plus.

Hervorming van de aanneembaarheid van eindeloopbaanregelingen in de overheidssector

Een verschil tussen de regelingen voor werknemers en ambtenaren is de eindeloopbaanregeling. In de private sector hebben de hervormingen van enkele jaren geleden de eindeloopbaanregelingen minder aantrekkelijk gemaakt ten opzichte van langer werken. In de publieke sector daarentegen is dat minder het geval geweest. Het is moeilijk om een lagere uittredeleeftijd in de publieke dan in de private sector te verantwoorden.

Het is in deze context dat ik, in samenspraak met de minister van Ambtenarenzaken, maatregelen zal nemen gericht op de verlopen voorafgaand aan pensioen (VVP) in de publieke sector vanaf 1 januari 2026. Deze worden voor maximum 2 jaar aanneembaar als dienstjaren voor de opening van het pensioenrecht en voor de berekening van het pensioen.

Voor toekomstige aanvragen en toekomstige periodes van lopende aanvragen wordt vanaf 1 januari 2026 de aanneembaarheid als dienstjaren voor de toekenning en voor de berekening van het pensioen afgeschaft voor onder meer loopbaanonderbrekingen zonder zorgmotief en diverse vervroegde uittrede regelingen zoals beschikbaarheid voorafgaand aan het pensioen, vrijwillige 4-dagen week. Statutaire ambtenaren kunnen nog wel van deze vrijwillige (deeltijdse) vervroegde uitrede gebruik maken, maar zonder RVA-uitkering en ook zonder gelijkstelling voor het pensioen.

Tegelijk kan ik bevestigen dat de aanneembaarheid wel blijft bestaan voor diverse vormen van deeltijdse vervroegde uitrede vanaf 60 jaar in de publieke sector, zoals dit het geval is met de regeling voor landingsbanen in de private sector.

De aanneembaarheid blijft ook bestaan voor diverse vormen van loopbaanonderbreking of -vermindering voor de zorg voor een kind of ziek familielid of voor het volgen van een erkende opleiding.

2.3. Een versterking van het aanvullend pensioen

Aanvullende pensioenen zijn populair in België en dat is een goede zaak. Momenteel bouwen 4,4 miljoen werknemers en zelfstandigen een aanvullend pensioen op en dit aantal blijft stijgen. De tweede pensioenpijl is essentieel om het wettelijke pensioen van veel werknemers en zelfstandigen aan te vullen om hen een adequaat pensioeninkomen te bieden.

De voorziene hervormingen inzake o.m. de verhoging van de Wijninckx-bijdrage (naar 12,5 %), de verhoging

Réforme de l'admissibilité de régimes de fin de carrière dans le secteur public

Une différence entre les régimes des salariés et des fonctionnaires statutaires, c'est le régime des fins de carrière. Dans le secteur privé, les réformes menées il y a quelques années ont rendu les régimes de fin de carrière moins attractifs que le fait de travailler plus longtemps. Dans le secteur public par contre, cela a été moins le cas. Il est difficile de justifier un âge de la retraite plus bas dans le secteur public que dans le secteur privé.

C'est dans ce contexte que, en consultation avec la ministre de la Fonction publique, je prendrai des mesures ciblant, à partir du 1er janvier 2026, les congés préalables à la retraite (CPR) dans le secteur public. Ceux-ci seront assimilables, pour un maximum de 2 ans, à des années de service pour l'ouverture du droit à la pension et pour le calcul de la pension.

Pour les futures demandes et les périodes futures de demandes en cours, l'admissibilité des années de service pour l'octroi et pour le calcul de la pension est supprimée à partir du 1er janvier 2026 notamment pour les interruptions de carrière sans motif de soins et les divers régimes de retraite anticipée tels que la disponibilité avant la retraite, la semaine volontaire de 4 jours. Les fonctionnaires statutaires pourront toujours bénéficier de cette période volontaire de congé précédent la retraite (à temps partiel) mais sans allocation de l'ONEM et sans assimilation pour la pension.

Néanmoins, je vous confirme que l'admissibilité reste d'application pour différentes formes de retraite anticipée à temps partiel à partir de 60 ans dans le secteur public, comme c'est le cas pour des emplois de fin de carrière dans le secteur privé.

L'admissibilité reste également d'application pour différentes formes d'interruption ou de réduction de carrière pour motifs de soins à un enfant ou à un membre de la famille ou pour le suivi d'une formation reconnue.

2.3. Renforcement de la pension complémentaire

La pension complémentaire est populaire en Belgique et c'est une bonne chose. Actuellement, 4,4 millions de salariés et d'indépendants se constituent un plan de pension complémentaire et ce nombre ne cesse d'augmenter. Le deuxième pilier de pension est essentiel pour compléter la pension légale de nombreux salariés et indépendants et leur permettre de disposer d'un revenu de pension adéquat.

Les réformes prévues concernant, entre autres, l'augmentation de la cotisation Wijninckx (à 12,5 %),

van de solidariteitsbijdrage (van 2 % naar 4 % voor pensioenkapitalen boven de drempel van 150.000 euro) en de toetsing van de 80 %-regel zullen worden uitgevoerd in lijn met de fiscale en parafiscale standstill voor aanvullende pensioenen voor werknemers en zelfstandigen, zoals overeengekomen tussen de sociale partners op 15 maart 2023.

Ik wil de tweede pijler versterken voor alle werknemers uit de privésector en de contractuelen in de publieke sector. Samen met mijn collega-minister voor Werk, zullen we de sociale partners op korte termijn uitnodigen om samen te werken om het percentage van de werkgeversbijdragen aan de aanvullende pensioenregeling te verhogen tot een minimum van 3 % tegen 2035. De sectoren die dit percentage nog niet hebben bereikt zullen een extra inspanning moeten leveren. Daarnaast zal met de sociale partners onderzocht worden hoe de aanvullende pensioenen versterkt kunnen worden.

Tegelijkertijd zal ik onderzoeken hoe kan worden vermeden dat het aanvullend pensioen dat in de vorm van een rente wordt opgenomen fiscaal nadelig is.

De regering wil ook dat de deelname van zelfstandigen aan een aanvullend pensioenplan wordt aangemoedigd door het voordeliger te maken. In deze context zal ik, samen met mijn collega bevoegd voor de zelfstandigen, een reeks maatregelen nemen om dit te bereiken.

Bovendien zullen de regering en ikzelf, met mijn collega bevoegd voor Zelfstandigen, tijdens deze legislatuur werken aan de harmonisering van de regels in de verschillende systemen van de tweede pijler voor zelfstandigen. Het gaat in het bijzonder om het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen, de Individuele Pensioentoezegging en de Pensioenovereenkomst voor Zelfstandigen.

Daarom wil ik, samen met mijn collega, de minister van Zelfstandigen, het mogelijk maken om vanaf 2026 tegen een hoger tarief bij te dragen aan het klassieke Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen. De doelstelling is om dit percentage te verhogen van 8,17 % naar 8,5 %. Het maximale bijdragepercentage voor het sociaal Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen wordt ook verhoogd. Op deze manier zullen zelfstandigen, indien ze dat wensen, dus meer kunnen bijdragen om een waardig en toereikend pensioeninkomen te garanderen.

Daarnaast, en in lijn met mijn streven naar gelijke behandeling van alle werkenden, zal ik, samen met mijn collega bevoegd voor zelfstandigen, een einde maken aan het verschil in behandeling tussen zelfstandigen in

l'augmentation de la cotisation de solidarité (de 2 % à 4 % pour les capitaux de pension supérieurs au seuil de 150.000 euros) et le respect de la règle des 80 % seront mises en œuvre dans le respect du standstill fiscal et parafiscal pour les pensions complémentaires des salariés et des indépendants, tel que convenu entre les partenaires sociaux le 15 mars 2023.

Je souhaite renforcer le deuxième pilier pour tous les travailleurs du secteur privé et les contractuels du secteur public. Avec mon collègue, le ministre en charge de l'Emploi, nous inviterons très prochainement les partenaires sociaux à la concertation afin d'augmenter le taux de cotisation patronale des plans de pension complémentaire pour qu'ils atteignent un minimum de 3 % d'ici à 2035. Les secteurs qui n'atteindraient pas encore ce taux devront fournir un effort supplémentaire. Par ailleurs, nous allons examiner avec les partenaires sociaux comment les pensions complémentaires pourraient être renforcées.

En parallèle, j'examinerai également comment éviter de rendre fiscalement désavantageuse la pension complémentaire prise sous forme de rente.

Le gouvernement souhaite également encourager la participation des indépendants à un plan de pension complémentaire en la rendant plus avantageuse. Dans ce contexte, je mettrai en place, avec ma collègue en charge des Indépendants, une série de mesures pour y parvenir le plus rapidement possible.

De surcroît, le gouvernement et moi-même, avec ma collègue en charge des indépendants, nous nous attèlerons durant cette législature à harmoniser les règles entre les différents régimes de deuxième pilier pour les indépendants. Cela concerne particulièrement la pension complémentaire libre pour indépendants, l'Engagement Individuel de Pension et la Convention de Pension pour Travailleurs Indépendants.

C'est pour cela que, avec ma collègue, la ministre des Indépendants, je souhaiterais rendre possible le fait de cotiser à un taux plus élevé pour la pension complémentaire libre pour indépendants classique à partir de 2026. L'objectif est de faire passer ce taux de 8,17 % à 8,5 %. Le taux de cotisation maximum pour la pension libre complémentaire sociale pour indépendants sera également augmenté. De cette manière, s'ils le souhaitent, les travailleurs indépendants pourront donc cotiser plus afin de s'assurer un revenu de retraite digne et suffisant.

Par ailleurs, et conformément à mon objectif de traiter les travailleurs sur un pied d'égalité, je mettrai fin, avec ma collègue en charge des indépendants, à la différence de traitement entre indépendant à titre principal et à

hoofdberoep en zelfstandigen in bijberoep. Zo zullen zelfstandigen in bijberoep vanaf 2026 eveneens kunnen bijdragen aan het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen.

Zelfstandige vrouwen hebben, terecht, recht op een periode van automatische vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen na een zwangerschap. Deze periode blijkt echter soms een belemmering te zijn voor de fiscale aftrekbaarheid van bijdragen aan een Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen, wat niet terecht is. Deze situatie druist in tegen de doelstelling om deze werkenden te ondersteunen. Ik zal mijn administratie daarom opdragen ervoor te zorgen dat deze vrijstelling in de toekomst niet langer een obstakel zal vormen.

Tot slot harmoniseren we, samen met mijn collega-minister bevoegd voor Zelfstandigen, de belasting bij opname van een individuele pensioentoezegging-kapitaal voor de pensioenleeftijd met de andere pensioenstelsels.

Wat betreft de individuele pensioentoezegging laten we niet langer toe dat opnames uit IPT-kapitaal worden uitgevoerd om vastgoedinvesteringen te financieren, behalve voor de financiering van de enige eigen woning.

Deze maatregelen zijn bedoeld om te waarborgen dat dit aanvullend pensioenplan zoveel mogelijk het oorspronkelijke doel nastreeft, namelijk een adequate levensstandaard na pensionering te behouden.

De opbouw van een aanvullend pensioen veronderstelt dat aangeslotenen een deel van hun inkomen voor zeer lange termijn aan een pensioeninstelling toevertrouwen. Zij zullen daar enkel toe bereid zijn wanneer ze weten dat hun pensioenplan ook waar voor zijn geld biedt en dat hun toekomstig pensioen niet wordt aangetast door te hoge kosten of ondermaatse rendementen. Transparantie, een efficiënte pensioenmarkt en kostenbeheersing zijn daarbij essentieel voor mij.

Ik zal, samen met mijn collega, de minister van Zelfstandigen, aan de FSMA vragen om de kostencalculator voor pensioenproducten uit te bouwen tot een daadwerkelijke vergelijkingstool. Burgers moeten op een eenvoudige manier de kostenniveaus van pensioenproducten kunnen vergelijken.

In dit opzicht zal ik ook door een verdere administratieve vereenvoudiging de kosten voor de pensioeninstellingen verminderen.

titre complémentaire. C'est ainsi qu'à partir de 2026, les indépendants à titre complémentaire pourront également cotiser à la pension libre complémentaire pour indépendants.

Les femmes travaillant comme indépendantes ont à juste titre droit à une période d'exonération automatique de cotisations sociales à la suite d'une grossesse. Cependant, cette période se révèle parfois un obstacle à la déductibilité fiscale des cotisations versées dans le cadre d'une pension libre complémentaire pour indépendants, ce qui est injuste. Cette situation va à l'encontre de l'objectif de soutenir ces travailleuses. Je chargerai donc mon administration de veiller à ce que cette exonération ne soit plus un obstacle dans le futur.

Enfin, nous harmoniserons, avec ma collègue ministre en charge des Indépendants, la taxation en cas de retrait de capital d'un engagement individuel de pension avant l'âge de la retraite avec les autres régimes de pension.

En ce qui concerne l'engagement individuel de pension, nous ne permettrons plus que des retraits de capital soient effectués pour financer des investissements immobiliers, sauf si c'est pour financer l'habitation propre et unique.

Ces mesures visent à s'assurer que ce plan de pension complémentaire soit effectivement au maximum utilisé pour son objectif initial qui est, je le rappelle, de pouvoir maintenir un niveau de vie suffisant après la retraite.

Se constituer une pension complémentaire suppose que les affiliés confient une partie de leurs revenus à très long terme à un organisme de pension. Ils ne seront disposés à le faire que s'ils ont l'assurance que leur plan de pension offre un bon rapport retenues-rendements et que leur future pension ne soit pas rabotée par des frais excessifs ou des rendements insuffisants. La transparence, un marché des pensions efficace et la maîtrise des coûts sont donc pour moi essentiels.

Avec ma collègue, la ministre des Indépendants, nous demanderons donc à la FSMA de transformer le calculateur des coûts des produits de pension en un véritable outil de comparaison. Le citoyen doit pouvoir facilement comparer les niveaux de coûts des produits de pension.

À cet égard, je réduirai également les coûts pour les organismes de pension en poursuivant la simplification administrative.

3. Het stelsel rechtvaardig maken

3.1. Een rechtvaardig en voldoende deel ontvangen

Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)

De IGO is, als sociale bijstandsuitkering, essentieel om te voorkomen dat heel wat ouderen in armoede terechtkomen. We kunnen niet langer aanvaarden dat er misbruik gemaakt wordt van de toekenning van de IGO.

Ik zal samen met de bevoegde collega's op regionaal en federaal niveau en met mijn collega bevoegd voor maatschappelijke integratie de volgende maatregelen nemen:

- in aanmerking nemen van alle inkomsten inclusief de roerende en onroerende inkomsten bij het middelenonderzoek;
- makkelijkere toegang tot informatie over buitenlandse vermogens;
- invoeren van een centraal register met alle toegekende uitkeringen;
- om excessen te vermijden, plafonneren we het geheel aan sociale bijstand en voordelen.

Met deze maatregelen garanderen we dat de sociale uitkeringen, waaronder de IGO, toekomen aan de personen die ze daadwerkelijk nodig hebben.

Concreet zullen we de toegang tot de IGO wijzigen, opdat het verlenen van deze uitkering beter gericht is en gecontroleerd wordt. De solidariteit, inherent aan het systeem, kan feitelijk enkel worden toegepast op personen die al lang genoeg in ons land wonen. In samenwerking met mijn collega bevoegd voor Maatschappelijke Integratie, rekening houdend met de jurisprudentie van het Grondwettelijk Hof zullen wij ons ervan vergewissen dat de begunstigten van de IGO sinds 5 jaar wettelijk, ononderbroken en werkelijk op ons grondgebied verblijven.

Bovendien moeten de begunstigten daadwerkelijk in België wonen om deze bijstand te kunnen ontvangen. Daartoe zullen we de controles opvoeren, zullen verblijven in het buitenland moeten worden gemeld en zullen de hiervoor toegelaten termijnen worden ingekort. Het doel van de regering is duidelijk: een doeltreffende controle waarbij een aantal vrijstellingen van controle worden geschrapt.

3. Rendre le système juste

3.1. Recevoir une part juste et suffisante

Garantie de revenus aux personnes âgées (GRAPA)

La GRAPA, en tant que prestation d'assistance sociale, est essentielle pour éviter que de nombreuses personnes âgées ne tombent dans la pauvreté. Nous ne pouvons plus tolérer les abus en matière d'octroi de la GRAPA.

Je prendrai en collaboration avec les collègues compétents au niveau régional et fédéral, ainsi qu'avec ma collègue en charge de l'intégration sociale, les mesures suivantes:

- la prise en compte de tous les revenus y compris mobiliers et immobiliers, pour l'examen des revenus;
- un accès simplifié aux informations concernant les avoirs étrangers;
- la mise en place d'un registre central regroupant l'ensemble des prestations octroyées;
- un plafonnement de l'ensemble de l'aide et des prestations sociales pour éviter les excès.

Au travers de ces mesures nous garantirons que les prestations sociales, dont la GRAPA, reviennent aux personnes qui en ont effectivement besoin.

De manière spécifique, nous modifierons l'accès à la GRAPA afin que l'octroi de cette prestation soit mieux ciblé et contrôlé. La solidarité inhérente au système ne peut en effet s'appliquer qu'à des personnes résidant, depuis suffisamment longtemps, dans notre pays. En collaboration avec ma collègue en charge de l'Intégration sociale, nous nous assurerons, en tenant compte bien entendu de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, que les bénéficiaires de la GRAPA résident sur notre territoire de manière légale, continue et effective depuis 5 ans.

De plus, les bénéficiaires devront effectivement vivre en Belgique pour pouvoir recevoir cette aide. À cet effet, nous renforcerons les contrôles, les séjours à l'étranger devront être signalés et les délais autorisés à cet égard seront raccourcis. L'objectif du gouvernement est clair: un contrôle efficace où un certain nombre d'exemptions de contrôle sera supprimé.

Bijdrage van de hoogste pensioenen

De maatregelen die tijdens deze legislatuur worden genomen betekenen een aanzienlijke inspanning voor de gehele bevolking. Ik ben me bewust van het belang om daarbij ook sociale rechtvaardigheid te waarborgen. De maatregelen betreffen zowel ambtenaren, werknemers en zelfstandigen, alsook de wettelijke en de aanvullende pensioenen.

De “80 % regel” bepaalt de grens van de fiscale aftrek van de premies voor de aanvullende pensioenen. De bestaande regel houdt in dat als de som van de wettelijke en aanvullende pensioenen (uitgedrukt als een jaarlijkse lijfrente) op het moment van pensionering meer bedraagt dan 80 % van de referentie-inkomsten tijdens de loopbaan, dat de participatie aan een plan voor aanvullend pensioen niet langer fiscaal aftrekbaar kan zijn. De elementen die worden gebruikt voor de berekening van deze bedragen moeten worden verduidelijkt. Volgens een filosofie die vergelijkbaar is met de Wijninckx-bijdrage zal de 80 %-regel voortaan berekend worden op basis van identificeerbare en bijgewerkte parameters, die rekening houden met de reeds gepresteerde loopbaan.

Daarnaast wil ik pensioenkapitalen sterker mobiliseren om het pensioenstelsel te financieren. Daarom verhoogt de solidariteitsbijdrage op de hoogste pensioenkapitalen van 2 % naar 4 %. Deze verhoging is enkel van toepassing op het deel van het bedrag van het kapitaal boven de drempel van 150.000 euro.

In samenwerking met mijn collega-minister van Sociale Zaken zal ik de Wijninckx-bijdrage verhogen naar 12,5 %.

3.2. Opvolging en controle

Controle van de loonsverhoging op het einde van de loopbaan

Om abnormale loonsverhogingen op het einde van de loopbaan te voorkomen, zal een gemiddeld loon worden gebruikt voor de laatste jaren. Dit is in lijn met de “80 % regel”. Daarnaast zal ik de parameters voor de berekening van de nieuwe grens afstemmen op de beschikbare informatie. Dit omvat onder andere de overheidsdatabanken zoals MyPension, MyCareer en de databanken van FOD Financiën, zodat een efficiënte controle mogelijk wordt gemaakt.

De minister van Pensioenen,

Jan Jambon

Contribution des pensions les plus élevées

Les mesures qui seront prises au cours de cette législature représentent un effort important pour l'ensemble de la population. Je suis bien conscient de l'importance de veiller, dans ce cadre, à la justice sociale. Les mesures concernent aussi bien les fonctionnaires, les salariés et les indépendants, ainsi que les retraites légales et complémentaires.

La “règle des 80 %” fixe le seuil de l'avantage fiscal pour les primes des pensions complémentaires. La règle actuelle veut que si la somme des pensions légale et complémentaire (exprimée en rente annuelle) au moment du départ à la retraite dépasse 80 % des revenus de référence durant la carrière, la participation à un plan de pension complémentaire ne pourra plus être fiscalement déductible. Les éléments permettant le calcul de ces montants devront être clarifiés. Selon une philosophie similaire à la cotisation Wijninckx, la règle des 80 % sera dorénavant calculée sur la base de paramètres identifiables et actualisés, qui prendront en compte la carrière déjà accomplie.

En outre, je souhaite mobiliser de manière plus forte les capitaux de pension pour financer le système de pensions. C'est pourquoi il y aura une cotisation de solidarité plus élevée de 2 % à 4 % sur ces capitaux de pension élevés. Cette augmentation s'appliquera uniquement à la partie du montant du capital au-dessus du seuil de 150.000 euros.

En collaboration avec mon collègue en charge des Affaires sociales, nous augmenterons la cotisation Wijninckx à 12,5 %.

3.2. Suivi, contrôle et transparence

Contrôle de l'augmentation de salaire en fin de carrière

Afin de prévenir les augmentations de salaire anormales en fin de carrière, un salaire moyen sera utilisé pour les dernières années. C'est en lien avec la “règle des 80 %”. En outre, j'harmoniserai les paramètres de calcul de la nouvelle limite avec les informations disponibles. Cela inclut entre autres les bases de données des autorités telles que MyPension, MyCareer et les bases de données du SPF Finances afin de permettre un contrôle efficace.

Le ministre des Pensions,

Jan Jambon